

gaae ind paa nogen saadan Lov, fordi Kirken ikke er hørt derom, skal jeg dog ogsaa tillige gjøre opmærksom paa, at den Lov, som man især her har fremhævet, og som man har udtalt sig om med Glæde, naar man har fremstillet for sin Tanke det Resultat, den har frembragt, aldeles ikke er en Lov, som gif frem blot af det private Initiativ her i Thinget; nei, det er en Lov, som vel ikke havde faaet den Forberedelse, som jeg vilde ansee for ønskeligt, men dog en Lov, som sandelig havde faaet en bethdelig kirkelig Bearbejdelse; den var iforveien bleven behandlet, og det omfattende, af den Commission, som blev nedsat, jeg troer i December 1853.

De andre Endringsforslag behøver jeg maastee ikke videre at udtale mig om; kun ønsker jeg at sige et Par Ord om det, der er filltet under Nr. 5. Meningen med dette Forslag er mig ikke aldeles klar; det forekommer mig, at Meningen ikke kan være den, gjennem dette Forslag at gjøre Anordningen af 2den October 1862 til en gylbig Lov; thi dertil vilde ligefrem forvres, at den, da den ikke nu er Lov, men kun en Anordning, maatte behandles 3 Gange her i Thinget og derhos i Landsstinget, samt endelig stadfæstes af Kongen. Dette kan altsaa ikke være Meningen. Meningen er altsaa den, at man erkjender Anordningen af 2den October 1862 for en gylbig Bestemmelse. Dette gjør jeg ogsaa, men jeg erkjender den netop for en gylbig Bestemmelse, fordi jeg antager, at saalænge Grundlovens Bestemmelse: „Folketirkens Forsatning ordnes ved Lov“ ikke er bleven, sat i Kraft, saalænge har Kongen det i sin Magt gjennem Anordning at bestemme om de kirkelige Forhold; først senere, naar en saadan Kirkeforsatning er kommen istand, bliver der Tale om andre Fremgangsmaader. Men jeg kan ikke indsee, hvorledes de Mænd, som paastaar, at Grundlovens Bestemmelse: „Folketirkens Forsatning ordnes ved Lov“ er saaledes at forstaae, at man kan ordne den stikkelig ved smaa Love — hvorledes de kunne erkjende, at Anordningen af 2den October 1862 er en gylbig Lov; thi er dette Meningen med den nævnte Grundlovsbestemmelse, saa er det jo en Selvfølge, at Modsetningen deraf ikke kan lade sig reali-

serre, nemlig at den ordnes ved Ordonnance, saa bliver ligefrem Anordningen af 2den October 1862 ugyldig, grundlovsstridig.

Thurab: Det ærede Medlem, der nu fatte sig, udtalte den Sætning, at Kongen efter § 5 i Grundloven skal høre til den evangelisk-lutheriske Kirke, og altsaa behøver han ikke at høre til Folketirken. Min Overbeviisning er den modsatte af det ærede Medlems; men jeg vil spørge: Hvem skal dømmes herom? Det skal Rigsdagen, netop den confessionsløse Rigsdag, som det ærede Medlem fandt det passende at kalde den. Altsaa maa der være noget for Alle, selv anderledes Troende. Bitterligt, der kan dømmes om, naar det gjælder om at afgjøre, om Kongen har opfyldt Grundlovens Bestemmelser eller ikke; thi det skal bedømmes af den confessionsløse Rigsdag. Men, siger jeg, kan den confessionsløse Rigsdag saaledes dømmes Folketirkens Overhoved, forsaavidt Opfyldelsen af Grundlovens § 5 angaaer, saa maa den ogsaa kunne dømmes og skal være rette Forum for, hvorvidt de enkelte Menighedsmedlemmer opfyldte Grundlovens § 3; det er dette, jeg har paastaet, og denne Paastand har det ærede Medlem ikke svækket.

Hogsbro: Det glædede mig meget at høre den sidste Udtalelse af det ærede Medlem for Hjerting (Rosensørn); thi hvor uenig jeg end er med ham i alt det Øvrige, deri er jeg enig med ham. Det Forslag, der er filltet under Nr. 5, forekommer det mig høist bekhnderligt, at 15 ærede Medlemmer have kunnet stille. Der findes imellem dem Mænd, som have erklæret den kongelige Anordning af 2den October 1862 for at indeholde en ligefrem Uloylighed, som have erklæret, at hvis de sadde i et Amtsråd, og man forlangte efter denne Anordning, at de skulde bestemme, hvor stort et Beløb en Skolelærers Accidentser skulde udgjøre, vilde de ikke efterkomme et saadant Bud, fordi de troede, at Regjeringen heri havde overskredet sin lovlige Bemyndigelse, og der findes ligeledes imellem dem Mænd, som for ikke et Nar siden have erklæret, at denne Anordning var i Strid med Grundloven. Naar dette er Tilfældet, kan jeg ikke forstaae, hvorledes de kunne foreslaae og